

Національний технічний університет
України "Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського"

Інститут спеціального зв'язку та захисту
інформації КПІ ім. Ігоря Сікорського
Спеціальна кафедра № 4

СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ

Робоча програма навчальної дисципліни (силабус)

Рівень вищої освіти	<i>Третій (освітньо-науковий)</i>
Галузь знань	<i>12 Інформаційні технології</i>
Спеціальність	<i>122 Комп'ютерні науки</i>
Освітньо-наукова програма	<i>Комп'ютерні системи і технології спеціального зв'язку</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна, вечірня)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>I рік підготовки, осінній та весняний семестрі</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити ECTS</i>
Семестровий контроль / контрольні заходи	<i>I семестр – залік / модульна контрольна робота II семестр – залік / модульна контрольна робота</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лекції та семінарські заняття: доктор філософських наук, професор Валерій АНАНЬІН</i>
Розміщення курсу	<i>Google Classroom</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Силабус освітнього компонента «Соціальна філософія» складено відповідно до освітньо-наукової програми «Комп'ютерні системи і технології спеціального зв'язку» для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 122 Комп'ютерні науки.

Метою навчальної дисципліни є формування та закріплення у аспірантів наступних компетентностей: (ЗК1) здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу; (СК08) системний науковий світогляд та загальнокультурний кругозір.

Предметом навчальної дисципліни є суспільство як соціальна система, що функціонує в тісній взаємодії матеріальних та духовних чинників та сучасні педагогічні парадигми.

Програмні результати навчання, на формування та покращення яких спрямована дисципліна: (PH03) формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані; (PH05) планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з комп'ютерних наук та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; (PH07) розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми комп'ютерної науки з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

2. Пререквізити та постреквізити навчальної дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Успішне вирішення завдань навчальної дисципліни базується на засвоєні аспірантами знань та умінь, сформованих у них, в результаті вивчення таких навчальних дисциплін: «Філософія», «Філософські проблеми наукового пізнання» та «Педагогіка вищої школи», що вивчались на попередніх рівнях вищої освіти.

Навчальна дисципліна, яка забезпечується цією навчальною дисципліною є «Педагогічна практика».

3. Зміст навчальної дисципліни.

Семестр 1.

Семестровий (кредитний) модуль 1. Соціальна філософія – 1.

Розділ I. Соціальна філософія, як система знань про суспільство.

Тема I. Соціальна філософія: науковий статус та функції.

Розділ II. Суспільство як об'єкт філософського знання.

Тема 2. Суспільство – центральне поняття соціальної теорії.

Тема 3. Матеріально – економічна сфера суспільства.

Тема 4. Соціальна сфера життя суспільства.

Тема 5. Політична та духовна сфери життя суспільства.

Тема 6. Екологічна сфера життя суспільства.

Розділ III. Філософія науки.

Тема 7. Філософський аналіз науки.

Семестр 2.**Семестровий (кредитний) модуль 2. Соціальна філософія – 2.****Розділ IV. Актуальні проблеми педагогіки вищої школи.****Тема 8.** Викладач вищої школи як носій суспільних і освітніх змін.**Тема 9.** Сучасні педагогічні парадигми: інновації та візії.**Розділ V. Війна та мир як суспільні явища.****Тема 10.** Проблеми насильства та безпеки в соціальній філософії.**Тема 11.** Військова праця в сучасному суспільстві.**4. Навчальні матеріали та ресурси**

Основна література:

1. Соціальна філософія: навчальний посібник. Київ: / [Ананьїн В. О., Горлинський В. В., Пучков О. О., Уваркіна О.В.]; під. ред. В. О. Ананьїна. Київ: ІСЗЗІ НТУУ «КПІ ім. І. Сікорського», 2021. 320 с.
2. Андрущенко В. П., Губерський Л. В., Михальченко М. І. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: підручн. для вищ. навч. закл.. Вид. 4-ге, випр. та доп. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 552 с.
3. П'янзін С. Д. Основи соціальної філософії: навч. посіб. Черкаси: видавець Чабаненко Ю. А., 2014. 152 с.
4. Таран В. О., Зотов В. М., Резанова Н. О. Соціальна філософія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 272 с.
5. Соціальна філософія: підручник. Харків: Прапор, 2007. 688 с.
6. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. Режим доступу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf
7. Ортинський В. Педагогіка вищої школи : навч.посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019, 472 с.
8. Теслюк В.М. Основи педагогічної майстерності викладача вищої школи : підручник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021, 340 с.

Додаткова література:

1. Безпека та екологія у сучасному світі: навчальний посібник. / [Ананьїн В. О., Пучков О. О., Терещенко О. М. та ін.]; за. ред. В. О. Ананьїна. Київ : ТОВ «Новий друк», 2016. 200 с.
2. Безпека України: актуальні проблеми та критерії оцінки. / [Ананьїн В. О., Горлинський В. В., Пучков О. О., Пасічник С. Г. та ін.]; під. ред. В. О. Ананьїна. Київ : ІСЗЗІ НТУУ «КПІ», 2013. 238 с.
3. Безпека сталого розвитку України: побудова в умовах глобальних викликів. / [Ананьїн В. О., Горлинський В. В., Корнейко О. В., Пучков О. О. та ін.]; під. ред. В. О. Ананьїна. Київ : ІСЗЗІ НТУУ «КПІ» України, 2009. 271 с.
4. Ананьїн В. О. Національна безпека українського суспільства в системі координат сучасного світу: навчальний посібник. / Ананьїн В. О., Пучков О. О., Міночкін А. І. Київ : ВІТІ НТУУ «КПІ», 2007. 198 с.
5. Арон Реймон. Мир і війна між націями: Пер. з фр. Київ : МП «Юніверс», 2000. 688с.
6. Богданович В. Л. Філософія науки і техніки. Харків : ТРОСІНГ ПЛЮС, 2012. 350 с.
7. Фаренік С. А. Логіка і методологія наукового дослідження: наук.-методичний посібник. Київ : Видавництво УАДУ, 2006. 346 с.
8. Фаренік С. А. Управління соціальними процесами: побудова та реалізація соціальних моделей: монографія. Київ : Видавництво УАДУ, 2003. 368 с.
9. Добронравова І. С. Філософія та методологія науки: підручник для вищ. навч. закладів. / І. Добронравова, Л. Сидоренко; КНУТШ. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2008. 223 с.

10. Добронравова І. С. Новітня філософія науки: підручник для студ. філософських фак. університетів і аспірантів (для складання кандидатського іспиту з філософії та філософії науки) / І. Добронравова, Т. Білоус, О. Комар. Київ : Логос, 2009. 244 с.
11. Требін М. П. Армія та суспільство соціально-філософський аналіз взаємодії в умовах трансформації : монографія. Харків : Видавничий Дім «ІНЖЕК», 2004. 404с.
12. Панфілов О. Ю. Збереження гомеостазису суспільства в умовах системних трансформацій: силовий аспект. Монографія. ХУПС імені Івана Кожедуба. Харків : Майдан, 2007. 360с.
13. Сучасний вимір безпеки українського суспільства: навчальний посібник. / Ананьїн В. О., Пучков О. О., Федоров А. Г. Київ : ВІПІ НТУУ «КПІ», 2010. 152 с.
14. Філософія і методологічні проблеми воєнної теорії та практики: підручник/ під. загальн. ред. С. П. Мосова. Київ : НАОУ, 2006. 368 с.
15. Основи стратегії національної безпеки та оборони держави: підручник. Київ : НАОУ, 2009. 596 с.
16. Філософія і концептуальні засади наукового вивчення війни. /Кол. авторів В. І. Абрамов, Л. М. Будагьянц, С. О. Гудков та інші. Київ : НАОУ, 2007. 236 с.
17. С. Ягодзінський Глобальні інформаційні мережі у соціокультурній перспективі: монографія. Київ : Аграр Медіа Груп, 2015. 276 с.
18. Соціальна філософія. Короткий енциклопедичний словник. Київ Харків : «Рубікон», 1997. 400 с.
19. Висоцька О. Є. Комунікація як основа соціальних перетворень (у контексті становлення постмодерного суспільства): монографія. Дніпропетровськ : «Інновація». 2009, 316с.
20. Мандрагеля В. А. Причини та характер воєн (збройних конфліктів): філософсько-соціологічний аналіз: монографія. Київ : Видавництво ЄУ, 2003. 570с.
21. Інформаційна безпека: підручник /В. В. Остроухов, М. М. Присяжнюк, О. І. Фармагей, М. М. Чеховська та ін.; під ред. В. В. Остроухова. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 412 с.
22. Інформаційна безпека: навчальний посібник. /за ред. Ю. Я. Бабала та І. В. Горбатого. Львів: Вид-во Львівської політехники, 2019. 580 с.
23. Попович М. В. Бути людиною /М. В. Попович. Київ: Вид. дім Києво - Могилянська академія, 2011.223 с.
24. Денєжніков С. С. Проблема людини у філософії: навчально-методичний посібник для студентів усіх спеціальностей. Суми, 2012. 114 с.
25. Сафонік Л. В. Буттєвість сенсу людського життя монографія /Л. Сафонік. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 350 с.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Навчальний процес за даною навчальною дисципліною складається з лекцій, семінарських занять, що проводяться за розкладом, підготовки реферату (ІСЗ), системної самостійної роботи, модульних контрольних робіт за темами 1 – 6 та 8 – 11, залікової контрольної роботи (1 семестр), виконання реферату та залікової контрольної роботи (2 семестр), а також проведення індивідуальних і групових консультацій за графіком консультацій.

Якість навчання забезпечується шляхом постановки і розв'язання проблемних питань на семінарських заняттях, застосуванням активних форм навчання. Керівництво самостійною роботою відбувається шляхом визначення завдань і рекомендацій для самостійного відпрацювання навчального матеріалу та систематичним контролем викладача за ходом відпрацювання навчальних завдань.

У випадку запровадження обмежувальних заходів, що унеможливають організацію і здійснення освітнього процесу в навчальних приміщеннях у складі груп, проведення навчальних занять з даного кредитного модуля можна здійснювати віддалено з використанням технологій дистанційного навчання.

Навчальна література, зазначена в пункті 3 цієї робочої програми кредитного модуля, є відкритою, не містить відомостей з обмеженим доступом і може бути оприлюднена з використанням технологій дистанційного навчання, а сама програма не потребує коригування у випадку проведення навчальних занять у дистанційному режимі.

Структура кредитного модуля

Номери, назви розділів, тем і питання навчальних занять, посилання на літературу		Кількість годин				
		Всього	у тому числі			
			Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Лабораторні заняття (комп'ютерний практикум)	СР
Семестровий кредитний модуль 1. Соціальна філософія – 1.						
Розділ І. Соціальна філософія, як система знань про суспільство.						
Тема 1.	Соціальна філософія: науковий статус та функції.	9	4	4	-	1
Заняття 1/1.	Специфіка соціального пізнання. 1. Рейтингова система оцінювання результатів навчання аспірантів. 2. Місце соціального знання в системі наукового знання. 3. Соціальне знання у професійної діяльності науковця. Основа література: [1 – 5].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 1/2.	Соціальне знання: специфіка та значення. 1. Об'єкт та суб'єкт соціального пізнання. 2. Сторони соціального пізнання (онтологічна,	2,25	-	2	-	0,25

	гносеологічна, праксіологічна, ціннісна). 3. Значення соціального знання для фахівця Держспецзв'язку. Основна література: [1 – 5].					
Заняття 1/3.	Соціальна філософія як наука. 1. Науковий статус та специфіка предмету соціальної філософії. 2. Категоріально – поняттєвий апарат та функції соціальної філософії. Основна література: [1 – 5].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 1/4.	Предмет і функції соціальної філософії. 1. Місце соціальної філософії в системі наукових знань. 2. Соціальна філософія: предмет, структура. 3. Основні категорії соціальної філософії. 4. Функції соціальної філософії. Основна література: [1 – 5].	2,25	-	2	-	0,25
Розділ II. Суспільство як об'єкт філософського знання.						
Тема 2.	Суспільство – центральне поняття соціальної теорії.	4,5	2	2	-	0,5
Заняття 2/1.	Суспільство, як соціальна система. 1. Сутність розуміння суспільства як системи. 2. Соціально – філософські концепції суспільства. 3. Концепції інформаційного суспільства. Основна література: [1 – 5].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 2/2.	Суспільство: сутність і специфіка пізнання. 1. Основні компоненти соціальної системи. 2. Риси суспільства як соціальної системи. 3. Сфери суспільного життя та їх загальна характеристика. 4. Соціально – філософські концепції суспільства.	2,25	-	2	-	0,25

	5. Концепції інформаційного суспільства. Основна література: [1 – 5].					
Тема 3.	Матеріально – економічна сфера суспільства.	9	4	4	-	1
Заняття 3/1.	Матеріальні основи розвитку суспільства. 1. Спосіб виробництва як матеріальна основа суспільства. 2. Економіка та армія в соціумі. Основна література: [1 – 5].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 3/2.	Суспільство та матеріальні основи його розвитку. 1. Суспільне виробництво та його форми. 2. Матеріальне виробництво. 3. Духовне виробництво та його роль в суспільстві. 4. Економіка та армія. Основна література: [1 – 5].	2,25	-	2	-	0,25
Заняття 3/3.	Науково – технічна революція та її соціальні наслідки. 1. Науково-технічний прогрес та науково-технічна революція. 2. Науково – технічна революція та воєнно діло. Основна література: [1 – 5].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 3/4.	Науково – технічна революція: сутність, ознаки, соціальні наслідки. 1. Сутність науково – технічної революції. 2. Основні ознаки науково – технічної революції. 3. Соціальні наслідки науково – технічної революції. 4. Військово-технічна революція та збройна боротьба. Основна література: [1 – 5].	2,25	-	2	-	0,25
Тема 4.	Соціальна сфера життя суспільства.	9	4	4	-	1
Заняття 4/1.	Класи як суб'єкт соціального розвитку. 1. Основні аспекти аналізу соціальної структури.	2,25	2	-	-	0,25

	2. Соціально – класова структура сучасного суспільства. Основна література: [1 – 5].					
Заняття 4/2.	Соціально – класова структура суспільства. 1. Соціальні інститути як форми організації суспільного життя. 2. Моделі соціальної структури суспільства. 3. Соціальні групи. 4. Класи як тип соціальної структури. Основна література: [1 – 5].	2,25	-	2	-	0,25
Заняття 4/3.	Соціально – етнічні спільноти суспільства. 1. Історичні форми спільноти людей. 2. Нація як соціальна спільнота. Основна література: [1 – 5].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 4/4.	Етнічна структура суспільства. 1. Сутність етногенетичної спільноти. 2. Народність. 3. Нація та її основні риси. 4. Моноетнічні та багатоетнічні держави. Основна література: [1 – 5].	2,25	-	2	-	0,25
Тема 5.	Політична та духовна сфери життя суспільства.	9	4	4	-	1
Заняття 5/1.	Політична сфера життя суспільства. 1. Політика як компонент життєдіяльності суспільства. 2. Держава – базовий інститут політичної системи. Основна література: [1 – 5].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 5/2.	Політичне буття суспільства. 1. Політика та політична влада. 2. Політична система суспільства. 3. Держава та її основні функції. 4. Типи політичних режимів. 5. Політична культура фахівця Держспецзв'язку. Основна література: [1 – 5].	2,25	-	2	-	0,25

Заняття 5/3.	Духовна сфера життя суспільства. 1. Духовне життя суспільства. 2. Складові духовного життя суспільства. Основна література: [1 – 5].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 5/4.	Сутність та складові духовного життя суспільства. 1. Духовне виробництво. 2. Структура та рівні суспільної свідомості. 3. Духовна культура та її функції. 4. Особливості духовної культури українського суспільства. Основна література: [1 – 5].	2,25	-	2	-	0,25
Тема 6.	Екологічна сфера життя суспільства.	8,75	2	4	-	2,75
Заняття 6/1.	Філософські особливості становлення екології та її сучасного розвитку. 1. Соціальні засади сучасної екології. 2. Екологічна безпека сучасного суспільства. Основна література: [1 – 5].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 6/2.	Філософські проблеми сучасної екології. 1. Проблема відносин суспільства і природи. 2. Риси впливу суспільства на природу. 3. Глобалізація екологічних проблем. 4. Екологічна безпека в умовах сучасного суспільства. Основна література: [1 – 5].	2,25	-	2	-	0,25
Заняття 6/3.	Суспільство та його основні сфери життя. МКР Т. 1 – 6. Основна література: [1 – 5].	4,25	-	2	-	2,25
Розділ III. Філософія науки.						
Тема 7.	Філософський аналіз науки.	6,75	2	4	-	0,75
Заняття 7/1.	Наука як система, її зміст та функції.	2,25	2	-	-	0,25

	1. Генезис та закономірності розвитку науки як соціальної системи. 2. Сутність, зміст і методи науково – пізнавальної діяльності. 3. Наука та воєнно діло. Основна література: [1 – 5].					
Заняття 7/2.	Наука як соціальна система. 1. Генезис та етапи розвитку науки. 2. Закономірності розвитку науки. 3. Структура науки. 4. Риси та функції науки. Основна література: [1 – 5].	2,25	-	2	-	0,25
Заняття 7/3.	Воєнно – наукове пізнання: специфіка, методи, форми. 1. Специфіка воєнно-наукового пізнання. 2. Види воєнно - наукового пізнання. 3. Основні принципи та рівні пізнання. 4. Форми та методи воєнно - наукового пізнання. Основна література: [1 – 5].	2,25	-	2	-	0,25
Залік.		4	-	2	-	2
Всього за семестровий кредитний модуль 1.		60	22	28	-	10
Семестровий кредитний модуль 2. Соціальна філософія – 2.						
Розділ IV. Актуальні проблеми педагогіки вищої школи						
Тема 8.	Викладач вищої школи як носій суспільних і освітніх змін.	4,5	2	2	-	0,5
Заняття 8/1.	Освітній потенціал нації 1. Каріотип української освіти: освітньо-філософський аналіз. 2. Еволюція освітньої діяльності викладача під впливом сучасних вимог. 3. Педагогічна самоорганізація та здатність до рефлексії. Основна література: [6– 8].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 8/2.	Становлення особистості викладача. 1. Формування особистісної філософії викладання в умовах євроінтеграції.	2,25	-	2	-	0,25

	2. Професійна мобільність сучасного викладача вищої школи. 3. Роль викладача в забезпеченні інформаційно-психологічної безпеки особистості. Основна література: [6 – 8].					
Тема 9.	Сучасні педагогічні парадигми: інновації та візії.	11,75	4	6	-	1,75
Заняття 9/1.	Компетентнісна освітня парадигма 1. Світоглядна компетентність викладача XXI століття 2. Професійно-педагогічні компетентності викладача 3. Освітній потенціал компетентнісного підходу 4. Лідерські компетентності сучасного викладача	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 9/2.	Комунікативна культура викладача. 1. Інформаційна культура фахівця Держспецзв'язку. 2. Концепт інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ). 3. Кібергігієна та кіберосвіта, як компонент інформаційної культури викладача. 4. Самокорекція традиційних видів освітньої комунікації. Основна література: [6 – 8].	2,25	-	2	-	0,25
Заняття 9/3.	Педагогічна on-line/of-line інноватика. 1. Провідні педагогічні інновації. 2. Педагогічний гістерезис: проблеми конотації інновацій. 3. Творчий пошук викладача: візії професійної світи. 4. Праксис творчої імпровізації в педагогічній діяльності. Основна література: [6 – 8].	2,25	2	-	-	0,25

Заняття 9/4.	Сучасний освітній простір в умовах кризових станів. 1. Когнітивні коди сучасного викладача у глобальному освітньому просторі 2. Проблема експоненціальної інформаційної професіоналізації викладача у сучасному суспільстві. 3. Нові пріоритети діади «викладач-студент» для забезпечення якості освіти. Основна література: [6 – 8].	2,5	-	2	-	0,5
Заняття 9/5.	Педагогічні мейнстрими військової освіти. 1. Трансгресивний прорив в умовах трансформації системи військової освіти. 2. Імплементация освітніх стандартів НАТО у систему підготовки фахівців Держспецзв'язку. 3. Педагогічна рефлексія феномену «Воїнського етосу» 4. Військовий викладач в умовах нових випробувань. Основна література: [6 – 8].	2,5	-	2	-	0,5
Розділ V. Війна та мир як суспільні явища.						
Тема 10.	Проблеми насильства та безпеки в соціальної філософії.	19	6	10	-	3
Заняття 10/1.	Соціальне насильство та війна як соціальні явища. 1. Роль насильства в суспільному розвитку. 2. Війна як соціальне явище. 3. Армія в суспільстві. Основна література: [1 – 5].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 10/2.	Насильство і війна в суспільстві. 1. Насильство: сутність, види. 2. Основні теорії (концепції) війни. 3. Сутність, характер, класифікація та закони війни. 4. Мир та шляхи його досягнення.	2,5	-	2	-	0,5

	5. Місце і роль армії в соціумі. Основна література: [1 – 5].					
Заняття 10/3.	<u>Армія та суспільство.</u> 1. Методологічні підходи до дослідження армії. 2. Місце і роль армії в соціумі. 3. Професіоналізація військової діяльності – вимога сучасності. Основна література: [1 – 5].	2,5	-	2	-	0,5
Заняття 10/4.	Тероризм як соціальне явище та форма збройного насильства. 1. Сутність тероризму як соціального явища. 2. Терористичні рухи: риси та напрями. Основна література: [1 – 5].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 10/5.	Тероризм. як глобальна проблема сучасності. 1. Сутність і основні причини виникнення тероризму. 2. Головна мета та риси сучасного тероризму. 3. Форми тероризму. 4. Міжнародний тероризм і його основні цілі. 5. Антитерористична діяльність силових структур у сучасному світі. Основна література: [1 – 5].	2,25	-	2	-	0,25
Заняття 10/6.	Безпека: сутність, структура і механізми забезпечення. 1. Безпека як соціальна система. 2. Основні види безпеки та їх характеристика. Основна література: [1 – 5].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 10/7.	Національна безпека. 1. Сутність та значення національної безпеки. 2. Основні підсистеми безпеки та їх характеристика. 3. Чинники які впливають на безпеку держави. 4. Основні види безпеки. Основна література: [1 – 5].	2,5	-	2	-	0,5

Заняття 10/8.	Національна безпека України. 1. Чинники які впливають на безпеку держави. 2. Україна як об'єкт і суб'єкт європейської системи безпеки. 3. Євроатлантична інтеграція як напрям сучасної державної політики безпеки України. Основна література: [1 – 5].	2,5	-	2	-	0,5
Тема 11.	Військова праця в сучасному суспільстві.	10,75	2	6	-	2,75
11/1.	Військова праця: сутність, соціальне значення. 1. Військова праця як різновид трудової діяльності людини. 2. Військова праця у сучасному суспільстві: сутність та особливості. Основна література: [1 – 5].	2,25	2	-	-	0,25
Заняття 11/2.	Військова праця і суспільство. 1. Соціальне значення військової праці. 2. Види військової праці. 3. Особливості військової праці. 4. Основні сфери застосування військової праці. 5. Професіоналізація військової діяльності – вимога сучасності. Основна література: [1 – 5].	2,5	-	2	-	0,5
Заняття 11/3.	Національна безпека сучасного суспільства. 1. МКР Т. 8 – 11.	4	-	2	-	2
Заняття 11/4.	Захист рефератів.	2	-	2	-	-
Реферат.		10	-	-	-	10
Залік.		4	-	2	-	2
Всього за семестровий кредитний модуль 2.		60	14	26	-	20
Всього годин за навчальну дисципліну.		120	36	54	-	30

6. Самостійна робота аспіранта

Головними видами самостійної роботи аспірантів є: самостійна підготовка до аудиторних занять та самостійна підготовка до заліку.

Доцільно час самостійної підготовки для поглибленого вивчення та закріплення навчального матеріалу розподілити наступним чином:

№ з/п	Назва теми та перелік основних питань (перелік дидактичного забезпечення, посилання на літературу)	Кількість годин СР
1.	Розділ I. Соціальна філософія, як система знань про суспільство. Тема 1. Соціальна філософія: науковий статус та функції. 1. Специфіка предмету соціальної філософії. 2. Значення знання соціальної філософії для фахівця Держспецзв'язку. Основна література: [1 – 3].	1
2.	Розділ II. Суспільство як об'єкт філософського знання Тема 2. Суспільство – центральне поняття соціальної теорії. 1. Типологія суспільного процесу. 2. Загально - історичний, цивілізаційний, формаційний, культурологічний і стадійний підходи до розгляду історії людства. Основна література: [1 – 3].	0,5
3.	Тема 3. Матеріально – економічна сфера суспільства. 1. Розмаїтість поглядів на основи суспільного розвитку. 2. Продуктивні сили та виробничі відношення в суспільстві. Основна література: [1 – 3].	1
4.	Тема 4. Соціальна сфера життя суспільства. 1. Типи соціальної динаміки. 2. Соціальні спільноти людей. Основна література: [1 – 3].	1
5.	Тема 5. Політична та духовна сфери життя суспільства. 1. Національна держава і громадянське суспільство. 2. Держава: формаційний аналіз. Основна література: [1 – 3].	1
6.	Тема 6. Екологічна сфера життя суспільства. 1. Географічне середовище як умова суспільного розвитку. 2. Народонаселення – передумова і суб'єкт історичного розвитку. Основна література: [1 – 3].	2,75
7.	Розділ III. Філософія науки. Тема 7. Філософський аналіз науки. 1. Наука як феномен культури. 2. Наукові передбачення в системі воєнної науки та підготовки військових фахівців. Основна література: [1 – 3].	0,75
8.	Підготовка до заліку.	2
9.	Всього за семестровий кредитний модуль 1.	10
10.	Розділ IV. Актуальні проблеми педагогіки вищої школи. Тема 8. Викладач вищої школи як носій суспільних і освітніх змін. 1. Освітній потенціал нації. 2. Становлення особистості викладача. Основна література: [6 – 8].	0,5
11.	Тема 9. Людина в інформаційному суспільстві. 1. Компетентнісна освітня парадигма	1,75

	<p>2. Комунікативна культура викладача. 3. Педагогічна on-line/of-line інноватика. 4. Сучасний освітній простір в умовах кризових станів. 5. Педагогічні мейнстрими військової освіти. Основна література: [6 – 8].</p>	
12.	<p>Розділ V. Війна та мир як суспільні явища. Тема 10. Проблеми насильства та безпеки в соціальної філософії. 1. Класифікація війн. 2. Сучасні теорії суспільної ролі воєн в історії. 3. Безпека і глобальні проблеми людства. 4. Інформаційна безпека як чинник соціально-економічного розвитку суспільства. 5. Безпека українського суспільства в умовах трансформаційних процесів. Основна література: [1 – 3].</p>	3
13.	<p>Тема 11. Військова праця в сучасному суспільстві. 1. Військова праця в історії людства. 2. Ціннісні орієнтації у військовій службі військовослужбовця. Основна література: [1 – 3].</p>	2,75
14.	Реферат.	10
15.	Підготовка до заліку.	2
Всього годин за семестровий кредитний модуль 2.		20
Всього годин за навчальну дисципліну.		30

Політика та контроль

6. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять

Відвідування аспірантами лекційних і семінарських занять є обов'язковим. Відсутність аспіранта на занятті можлива за поважною причиною, про що робиться помітка в журналі відвідування занять.

Правила поведінки на заняттях

Під час аудиторної роботи аспіранта на лекції необхідно уважно слухати викладача, осмислювати, узагальнювати теоретичні положення лекції і конспектувати матеріал у власному конспекті з навчальної дисципліни, не порушуючи етичних норм і вимог дисципліни поведінки на заняттях. Всі питання, стосовно змісту матеріалу і методики лекції, можна задавати викладачеві наприкінці заняття. При застосуванні дистанційної форми навчання лекції і семінарські заняття можуть проводитись з використанням платформ Google classroom, Google meet, Zoom, Cisco Webex Meetings. Під час роботи над матеріалами тексту і презентації лекції у віртуальному середовищі, аспірант повинен ознайомиться з темою, метою і планом лекції, рекомендованою літературою, основними поняттями і категоріальним апаратом і змістом теми та законспектувати навчальний матеріал.

Під час самостійної роботи необхідно доповнювати конспекти та розкривати складні питання, що не були з'ясовані протягом лекції, використовуючи рекомендовані по темі навчальні посібники та словники. Для успішного самостійного опрацювання та засвоєння навчального матеріалу, аспірантам пропонуються такі види роботи: читати та конспектувати рекомендовані першоджерела, тексти та статті за професійно-орієнтованою тематикою; складати конспекти та ставити творчі запитання до прочитаних текстів; писати короткі анотації до наукових джерел; готувати презентації до семінарських занять; писати

і захищати реферати та виконувати завдання з формування навичок творчої та дослідницької діяльності.

Семінарське заняття, незалежно від форми проведення і середовища, передбачає розгорнуте обговорення питань плану семінару методами дискусії або конференції і містить виступи аспірантів з підготовленими короткими доповідями і рефератами з послідуочим обговоренням. На семінарських заняттях викладачем оцінюються підготовлені аспірантами реферати і виступи, активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію, а також проводиться письмовий експрес-контроль засвоєння теми.

Мультимедійна презентація виступу на семінарському занятті дозволяє передавати інформацію у візуалізованому, схематичному вигляді, що підвищує її цінність, можливості розуміння і засвоєння начального матеріалу, особливо при змішаному або віддаленому режимі навчання. Навчальна презентація розробляється згідно з підпитанням теми семінарського заняття, бути інтерактивною, передбачати зворотній зв'язок з аудиторією.

Презентації для підтримки виступу на семінарському занятті мають бути спрямованими на розкриття основних теоретичних положень теми виступу, містити оптимум наукового тексту у структурованому вигляді, що містить на одному слайді від 3 до 7 окремих положень та мінімум візуалізованих матеріалів. Доповнююча текстова інформація, що спрямована на обґрунтування, презентованих теоретичних положень, має бути озвучена доповідачем, протягом від 7 до 10 хв.

Правила захисту індивідуальних завдань

Опанування навчальною дисципліною передбачає, виконання індивідуального семестрового завдання (ІСЗ) – підготовку кожним аспірантом реферату на обрану та узгоджену з викладачем тему. Результати виконання ІСЗ аспірантів оцінюються під час їх виступу на семінарських заняттях або в процесі співбесіди з викладачем.

Реферат – це дослідження, огляд наукових і правових джерел, спрямований на вивчення, аналіз і узагальнення ідеї, викладених у наукових працях з визначеної проблеми. Загальний обсяг реферату має становити 28 – 30 рукописних (надрукованих) аркушів, оформлених як наукова робота. Структурно реферат складається з титульного аркушу, змісту, вступу, двох, трьох питань, висновків, списку використаної літератури.

Автор реферату має підготуватися до виступу на семінарі, щоб на вимогу викладача протягом 8 – 10 хвилин викласти суть проблеми, що розглядається в рефераті. Для кращого захисту реферату пропонується застосовувати наукову мультимедійну презентацію. Оформлений згідно з вимогами, які пред'являються до наукових робіт, реферат оцінюється викладачем.

Загальними вимогами до реферату є:

- чіткість та логічна послідовність викладення матеріалу;
- переконливість аргументації;
- стислість і точність формулювань, які виключають можливість неоднозначного тлумачення;
- конкретність викладення результатів дослідження;
- наукова обґрунтованість висновків;
- академічна доброчесність;
- зв'язок з майбутньою професійною діяльністю.

Підготовка до написання рефератів починається зі складання бібліографії – списку використаної літератури (не менш десяти назв першоджерел, монографій, наукових статей, законодавчих актів) та її опрацювання.

У вступі розкривається важливість та актуальність проблеми, стан її висвітлення у літературі, обов'язково визначаються мета та завдання реферату.

В основній частині, що складається з 2 – 3 питань, потрібно зробити огляд літератури за темою, у логічній послідовності, аргументовано, з посиланнями на джерела, розкрити зміст кожного питання з відповідними висновками, що узагальнюють результати аналізу його опрацювання в наукових джерелах.

У загальних висновках наводять узагальнюючу оцінку одержаних результатів дослідження стосовно суті питань, що розглядалися у роботі, визначається наукова та практична цінність виконаної роботи. Наприкінці, потрібно підкреслити значущість отриманого знання для формування громадянської свідомості військовослужбовця, професійній діяльності фахівця Держспецзв'язку.

Викладати матеріал слід сучасною українською мовою, короткими чіткими фразами, правильно оформлюючи науковий апарат.

Наприкінці реферату подається список використаної літератури (джерел). Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел згідно з державним стандартом: вказується прізвище автора, його ініціали, повна назва книги, місце видання та рік видання, загальна кількість сторінок; для наукових статей додається номер журналу та номери сторінок публікації.

Загальні правила цитування. Цитування повинно бути повним, допускається пропуск слів, речень, абзаців без перекручення авторського тексту. Випущений текст замінюється трьома крапками. При непрямому цитуванні (переказі) слід бути гранично точним у викладанні думок автора і давати відповідні посилання на джерело. Посилання у тексті реферату на джерело слід зазначити порядковим номером за переліком джерел, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: "... у працях [1-3]...". Якщо використовують відомості, матеріали з джерел із великою кількістю сторінок, то у посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, наприклад: [1, с.3].

До оформлення реферату висуваються наступні вимоги – робота має бути надрукована з одного боку паперу формату А4. Робота набирається 14 шрифтом із полуторним інтервалом. Аркуш реферату повинен мати наступні рамки поля: ліве – 25 мм., праве – 15 мм., верхнє – 20 мм. та нижнє – 20 мм. Нумеруються всі сторінки реферату, починаючи з титулу, але на ньому номер сторінки не проставляють. Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам (1,25 см.).

На титульному аркуші реферату зазначаються: назва інституту, кафедра, назва дисципліни, тема, прізвище, ім'я по батькові виконавця, курс, група, науковий ступень, вчене звання прізвище, ім'я, по батькові особи, що має перевірити реферат, місто та рік.

Друга сторінка має містити план реферату, що складається із вступу, двох або трьох питань та висновки. Остання сторінка містить перелік використаної літератури.

Політика дедлайнів та перескладань

Терміни виконання навчальних завдань і контрольні заходи пов'язані з проходженням навчальної програми з навчальної дисципліни і розкладом занять. Крайній термін виконання ІСЗ (реферату) – останнє семінарське заняття. Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомні життєві обставини), аспіранту надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого тижня. Тематичне завдання, яке подається на перевірку з порушенням терміну виконання, оцінюється з врахуванням штрафних балів.

Умови перескладання заліку

У разі отримання аспірантом незадовільної оцінки або наявності заборгованості, перескладання заліку з навчальної дисципліни допускається не більше двох разів. При другому перескладанні заліку у аспіранта приймає комісія, яка створюється завідувачем спеціальної кафедри. Оцінка, отримана аспірантом у результаті другого перескладання заліку, є остаточною. Аспірант, який був не допущений до складання заліку, або був допущений, але не з'явився без поважної причини на залік (коли присутність аспіранта обов'язкова), або був усунений від заліку, вважається таким, що використав відповідну спробу скласти залік з навчальної дисципліни і має заборгованість.

Політика щодо академічної доброчесності

Відповідно до Закону України "Про освіту" – Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час

навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми. Списування під час контрольних (модульних) робіт та заліку заборонено (в тому числі із використанням мобільних девайсів).

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» <https://kpi.ua/files/honorcode.pdf> встановлює загальні моральні принципи, правила етичної поведінки осіб та передбачає політику академічної доброчесності для осіб, що працюють і навчаються в університеті, якими вони мають керуватись у своїй діяльності, в тому числі при вивченні та складанні контрольних заходів з дисципліни.

7. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: здійснюється в формі письмового або усного експрес-опитування та виступів за темою семінарського заняття, проводиться для уточнення рейтингу аспірантів, за результатами вивчення першого модуля, шляхом виконання модульної контрольної роботи (далі –МКР).

Семестровий контроль:

1 семестр – залік, який проводиться в формі залікової контрольної роботи.

2 семестр – залік, який проводиться в формі залікової контрольної роботи.

Умови допуску до семестрового контролю:

у першому семестрі

виконання модульної контрольної роботи;

у другому семестрі

виконання реферату (індивідуального семестрового завдання (далі – ІСЗ)).

Рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO) з навчальної дисципліни.

1. Рейтинг аспіранта з навчальної дисципліни складається з балів, що він отримує:

у першому семестрі

– за виконання письмових контрольних робіт на заняттях (4 експрес-контролі);

– за поточний контроль на семінарських заняттях (4 усних відповіді);

– за виконання модульної контрольної роботи;

у другому семестрі

– за виконання письмових контрольних робіт на заняттях (3 експрес-контролі);

– за поточний контроль на семінарських заняттях (4 усних відповіді);

– за виконання реферату (ІСЗ).

2. Критерії нарахування балів.

У першому семестрі:

2.1. Кожна експрес-контрольна робота оцінюється максимум в 5 балів:

– “відмінно” – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 5 балів;

– “добре” – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями – 4 бали;

– “задовільно” – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) з незначними помилками – 3 бали;

– “незадовільно” – відповідь не відповідає вимогам на “задовільно” – 0 балів.

Тобто максимум $4 \times 5_6 = 20$ балів.

2.2. Максимальний бал за кожну усну відповідь на семінарському занятті оцінюються в 15 балів:

- “відмінно” – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 14 - 15;
- “добре” – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними недоліками – 12 - 13 балів;
- “задовільно” – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) з незначними помилками – 10 - 11 балів;
- “незадовільно” – відповідь не відповідає вимогам на “задовільно” – 0 балів.

Тобто максимум $4 \times 15_6 = 60$ балів.

2.3. Модульна контрольна робота оцінюється максимально в 20 балів за такими критеріями:

- “відмінно” – повна, глибока, обґрунтована і логічна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 18 - 20 балів;
- “добре” – достатньо повна, аргументована відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними недоліками – 15 - 17 балів;
- “задовільно” – неповна, неаргументована відповідь (не менше 60% потрібної інформації) з незначними помилками – 12 - 14 балів;
- “незадовільно” – відповідь не відповідає вимогам на “задовільно” – 0 балів.

У другому семестрі:

2.4. Кожна експрес-контрольна робота оцінюється максимум в 5 балів:

- “відмінно” – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 5 балів;
- “добре” – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями – 4 бали;
- “задовільно” – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) з незначними помилками – 3 бали;
- “незадовільно” – відповідь не відповідає вимогам на “задовільно” – 0 балів.

Тобто максимум $3 \times 5_6 = 15$ балів.

2.5. Максимальний бал за кожну усну відповідь на семінарському занятті оцінюються в 15 балів:

- “відмінно” – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 14 - 15;
- “добре” – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними недоліками – 12 - 13 балів;
- “задовільно” – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) з незначними помилками – 10 - 11 балів;
- “незадовільно” – відповідь не відповідає вимогам на “задовільно” – 0 балів.

Тобто максимум $4 \times 15_6 = 60$ балів.

2.6. Максимальний бал за ІСЗ (реферат) оцінюється в 25 балів за наступними критеріями:

- “відмінно” – творчий підхід, всебічне, глибоке, логічне, аргументоване розкриття проблеми з посиленням на наукові джерела, обґрунтуванням її значущості для майбутньої соціальної і професійної діяльності і розвитку світогляду – 23 - 25 балів;
- “добре” – повне, науково обґрунтоване, логічне розкриття проблеми з відображенням власної позиції – 20 - 22 балів;
- “задовільно” – неповне і недостатньо аргументоване розкриття проблеми з певними недоліками – 17 - 19 балів;
- “незадовільно” – ІСЗ (реферат) не виконане, тобто ІСЗ не зараховано – 0 балів.

Тобто максимум 25 балів.

2.7. Аспіранту за роботу в семестрі можуть бути виставлені додаткові заохочувальні гЗ (зі знаком плюс) або штрафні гШ (зі знаком мінус) бали – до 10 балів. Заохочувальні бали гЗ виставляються за: наявності конспекту всіх лекцій, тем самостійного вивчення і семінарських занять; роботу у науковому товаристві за тематикою дисципліни; участь у інститутській або університетській конференціях (конкурсах, семінарах); виконання завдань викладача щодо вдосконалення наочних і навчально-методичних матеріалів з

навчальної дисципліни. Штрафні бали гШ нараховуються за: не відпрацювання у конспекті тем пропущених лекційних і самостійних занять; спробу використання недозволених джерел під час проведення експрес-контролю; затримку подання ІСЗ.

RD з кредитного модуля формується як сума всіх рейтингових балів гК, а також заохочувальних гЗ та штрафних балів гШ

2.8. Залікова контрольна робота оцінюється в 100 балів. Контрольне завдання ЗКР складається з п'яти питань із переліку, що наданий у Силабусі, та на які аспіранту потрібно дати письмові відповіді. Максимальний бал за виконання контрольного завдання ЗКР, що складається з п'яти теоретичних питань по 20 балів, оцінюється в 100 балів за наступними критеріями:

– “відмінно” – повна, глибока, логічно струнка і науково обґрунтована відповідь (не менше 95% потрібної інформації) – 95 - 100 балів;

– “дуже добре” – повна і аргументована відповідь (не менше 85% потрібної інформації), або незначні неточності) – 85 - 94 балів;

– “добре” – достатньо повна і аргументована відповідь (не менше 75% потрібної інформації, або незначні неточності) – 75 - 84 балів;

– “задовільно” – неповна і недостатньо аргументована відповідь (не менше 65% потрібної інформації та деякі помилки) – 65 - 74 балів;

– “достатньо” – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки) – 60 - 64 балів;

– “незадовільно”, відповідь не відповідає умовам на “достатньо” – 0 балів.

2.9. Аспіранти, які отримали протягом семестру 60 і більше балів, отримують залікову оцінку (залік), так званим “автоматом”, відповідно набраного рейтингу (табл. 1).

З метою підвищення залікової оцінки аспірант, який впродовж семестру отримав $RD > 60$ балів, може написати залікову контрольну роботу.

Якщо сума набраних впродовж семестру балів менша, ніж 60, аспірант виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі бали за виконання залікової контрольної роботи переводяться до підсумкової оцінки згідно з таблицею 1.

2.10. Якщо здобувач виконав умови допуску до семестрового контролю у формі заліку, але набрав менше 60 балів, то оцінка виставляється за результатами залікової контрольної роботи, з урахуванням “жорсткої РСО”. При жорсткій РСО – попередній рейтинг здобувача з відповідної навчальної дисципліни (за винятком рейтингу семестрового завдання) скасовується і він отримує оцінку з урахуванням результатів залікової контрольної роботи. Жорстка РСО формує відповідальне ставлення здобувача до виконання залікової контрольної роботи, змушує його критично оцінити рівень своєї підготовки та ретельно готуватися до заліку.

Таблиця 1. Переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою
Рейтингові бали, RD Оцінка за університетською шкалою.

Кількість балів	Оцінка
95-100	Відмінно
85-94	Дуже добре
75-84	Добре
65-74	Задовільно
60-64	Достатньо
Менше ніж 60	Незадовільно

8. Додаткова інформація з навчальної дисципліни

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль

8.1. Семестровий кредитний модуль 1.

Приблизні питання до заліку.

1. Соціальна філософія, як наука: предмет і функції.
2. Головні напрямки сучасної соціальної філософії.
3. Специфіка предмету соціальної філософії та її основні категорії.
4. Місце соціальної філософії в системі наукового знання.
5. Значення знання соціальної філософії для фахівця Держспецзв'язку.
6. Бінарність соціальної філософії.
7. Функції соціальної філософії.
8. Гуманістична спрямованість соціальної філософії.
9. Суспільство, як система і соціальний засіб буття людини.
10. Структура суспільства.
11. Підходи до розгляду історії людства.
12. Закони розвитку і функціонування соціальних систем.
13. Основні функції соціальних систем.
14. Суспільство в історичному розвитку людства.
15. Типологія суспільного процесу.
16. Наука та її роль в суспільстві.
17. Основні сфери життєдіяльності людей у суспільстві.
18. Соціальні конфлікти в сучасному суспільстві.
19. Соціально – філософські концепції суспільства.
20. Концепції інформаційного суспільства.
21. Сфери суспільного життя та їх загальна характеристика.
22. Економіка та армія в соціумі.
23. Науково – технічна революція та воєнне діло.
24. Сутність та основні ознаки науково – технічної революції
25. Класи як тип соціальної структури.
26. Політична система суспільства.
27. Політична культура фахівця Держспецзв'язку.
28. Особливості духовної культури українського суспільства.
29. Екологічна безпека сучасного суспільства.
30. Специфіка воєнно-наукового пізнання.

8.2. Семестровий кредитний модуль 2.

Приблизні питання до заліку.

1. Філософія освіти, як наука: предмет і функції.
2. Головні напрямки сучасної філософії освіти.
3. Специфіка педагогіки вищої школи та її основні категорії.
4. Місце педагогіки вищої школи в системі наукового знання.
5. Значення оволодіння педагогічними компетенціями для фахівця Держспецзв'язку.
6. Провідні педагогічні інновації.
7. Наука та її роль в суспільстві.
8. Основні шляхи реформування вищої освіти в Україні.
9. Соціальна позиція особи як форма її відношення до світу.
10. Професійна мобільність сучасного викладача вищої школи
11. Ціннісні орієнтації та життєва позиція військового фахівця.
12. Буття людини як проблема соціальної філософії.
13. Провідний курикулум сучасного світового простору
14. Педагогічний гістерезис в умовах кризисних станів
15. Лідерські компетентності сучасного викладача
16. Соціальні конфлікти в сучасному суспільстві.
17. Глобалізація сучасного світу і людина.
18. Вибір оптимальної моделі трансформації суспільства та освіти.
19. Телеологічний аспект освітньої діяльності.
20. Проблеми забезпечення безпеки України в інформаційній сфері.
21. Інформаційна культура фахівця Держспецзв'язку.

22. Педагогічний континуум
23. Концептуальний компендіум педагогічний інновацій
24. Кібергігієна та кіберосвіта викладача вищої школи.
25. Соціальні революції та їх закономірності.
26. Суспільний прогрес та його критерії.
27. Соціальне насильство, його форми та історичне значення.
28. Причини, джерела виникнення війн та класифікація війн.
29. Сучасні теорії суспільної ролі воєн в історії людства.
30. Еволюція форм збройної боротьби в сучасному світі.
31. Місце і роль армії та інших силових інститутів в суспільстві.
32. Сентенція педагогічної майстерності
33. Пріоритет безпеки особистості в загальній системі національної безпеки.
34. Міжнародна безпека – детермінанта суспільного розвитку.
35. Зброя та війна: сучасні тенденції розвитку.
36. Терористичні рухи: риси та напрями.
37. Військова праця у сучасному суспільстві: сутність та особливості.

Рекомендована тематика рефератів (ІСЗ)

1. Соціальна філософія як синтез і методологія дослідження цінностей людини.
2. Суспільство як система: основні елементи суспільного життя.
3. Валютаризм, фаталізм та їх роль в історичному розвитку суспільства.
4. Інформаційне суспільство і тенденції його розвитку.
5. Соціальні революції: типи, їх характер та рушійні сили.
6. Парадокси і соціальні наслідки технологічної революції.
7. Проблеми і перспективи інформатизації в Україні.
8. Сучасна цивілізація, її особливості і перспективи розвитку.
9. Цінності та їх роль в розвитку суспільства.
10. Інформаційна безпека як чинник соціально-економічного розвитку суспільства.
11. Проблема критерію ціннісного вибору.
12. Проблема поєднання інтересів особистості й суспільства.
13. Безпека сталого розвитку України: побудова в сучасних умовах.
14. Теоретико-аксіологічні засади безпеки сталого розвитку суспільства.
15. Правові аспекти інформаційної безпеки України.
16. Безпека українського суспільства в умовах трансформаційних процесів.
17. Безпека, як методологічна проблема соціально-філософського аналізу сучасних суспільств.
18. Глобальні трансформації та воєнна політика України.
19. Воєнно-наукове передбачення характеру можливої війни.
20. Історичні тенденції зміни парадигми війни.
21. Методологічні засади дослідження глобальної системи безпеки.